

יומא עט

האוכל ככותבת הגסה.

השאלה ששאלו	רב פפא	רב אשי
ככותבת שאמרו בגרעינתה או בלא גרעינתה?	עצם כשעורה, בקליפתה או בלא קליפתה, בלחה או ביבשה?	
למה לא שאלו לגבי הנושא האחר?	רב פפא לא מבעיא ליה הא דרב אשי - לחה - שבולת מיקרי, שלא בקליפתה - אושלא מיקרי	רב אשי לא מבעיא ליה הא דרב פפא - גסה איתמר, כל כמה דגסה

גודל שיעור כותבת הגסה: אמר רבה אמר רב יהודה: כותבת הגסה שאמרו - יתירה מכביצה, וקים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה, בציר מהכי - לא מיתבא דעתיה.

קושי: מיתיבי: מעשה והביאו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את התבשיל, ולרבן גמליאל שתי כותבות ודלי של מים, ואמרו: העלום לסוכה, ותני עלה: לא מפני שהלכה כך, אלא שרצו להחמיר על עצמן. וכשנחנו לו לרבי צדוק אוכל פחות מכביצה, נטלו במפה, ואכלו חוץ לסוכה, ולא בירך אחריו.

הנחות שיוצאות מהמשנה:

- הא כביצה - בעי סוכה.
- שתי כותבות בלא גרעין > לא הוו כביצה < כותבת הגסה וגרעינתה > כביצה
- מסקנה: לא יכול להיות שכותבת הגסה וגרעינתה < כביצה

תירוצ 1: אמר רבי ירמיה: אין, שתי כותבות בלא גרעינתן > כביצה, כותבת הגסה וגרעינתה < כביצה.

חיזוק: אמר רב פפא: היינו דאמרי אינשי: תרי קבי דתמרי, חד קבא דקשיתא וסריח. תירוצ 2: רבא אמר: התם היינו טעמא משום דהווי ליה פירי, ופירי לא בעו סוכה.

קושי על התירוצ: מיתיבי, **אמר רבי: כשהיינו לומדים תורה אצל רבי אלעזר בן שמוע הביאו לפנינו תאנים וענבים, ואכלנום אכילת עראי חוץ לסוכה.**

אכילת עראי - אין, אכילת קבע - לא!

תירוצ 1: אימא: אכלנום כאכילת עראי חוץ לסוכה.

תירוצ 2: איבעית אימא: אכלנום אכילת קבע, ואכלנו פת אכילת עראי בהדיהו חוץ לסוכה.

חיזוק לתירוצ של רבא: לימא מסייע ליה: **לפיכך אם השלים במיני תרגימא - יצא.** ואי סלקא דעתך פירי בעו סוכה - ליתני פירות!

דחייה 1: מאי מיני תרגימא - פירות.

דחייה 2: ואיבעית אימא: באתרא דלא שכיחי פירי.

דעה אחרת לגבי גודל השיעור: רב זביד אמר: כותבת הגסה שאמרו חסרה מכביצה.

הוכחה 1: דתנן, **בית שמאי אומרים: שאור בכזית, חמץ בככותבת.** והוינן בה: מאי טעמא דבית שמאי?

- נכתוב רחמנא חמץ, ולא בעי שאור, ואנא אמינא: ומה חמץ שאין חמוצו קשה - אסור בכזית, שאור שחמוצו קשה - לא כל שכן.

- מדפלגינהו רחמנא - לימדה לך: שיעורו של זה לא כשיעורו של זה, שאור בכזית וחמץ בככותבת.

○ ואי סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה, מכדי בית שמאי אשיעורא דנפיש מכזית קא מהדרי - ליתני כביצה!

○ ואי נמי כי הדדי נינהו - ניתני כביצה! אלא לאו שמע מינה: כותבת פחותה מכביצה.

דחיית ההוכחה: ממאי?

- דילמא לעולם אימא לך: כותבת הגסה שאמרו - יתירה מכביצה, הא סתמא - כביצה.

- ואי נמי: כי הדדי נינהו וחדא מינייהו נקט.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

הוכחה 2: אלא מהכא :

רבי מאיר	רבי יהודה	
עד כזית	עד כביצה	עד כמה מזמנין?
ואכלת - זו אכילה, ושמעת - זו שתיה. ואכילה בכזית	ואכלת ושמעת - אכילה שיש בה שביעה, ואי זה - זה כביצה	במאי קא מיפלגי?
	ואי סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה - השתא כביצה שבועי משבעא, דעתא לא מיתבא? אלא לאו שמע מינה: כותבת הגסה שאמרו פחות מכביצה, כביצה - משבעא, ככותבת - מיתבא דעתיה.	איך זה משמש הוכחה?

